

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ЦЕНТР НЕПЕРЕРВНОЇ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Людмила СТЕПАНЕНКО
20 червня 2024 року

ТИПОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ: ВСЕ ПРО ХАРАКТЕР

**Програма підвищення кваліфікації керівників та спеціалістів
закладів культури**

Форма навчання	<u>очна/ заочна</u>
Навчальний рік	<u>2024/2025</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>0.6</u>
Мова викладання, навчання й оцінювання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>Тест</u>

Розробник: Лавренчук Євген Вікторович

Розробник: *ЛАВРЕНЧУК Євген Вікторович*, український театральний режисер, педагог, заслужений артист України

ПОГОДЖЕНО

Директорка Центру неперервної
культурно-мистецької освіти
кандидат педагогічних наук, доцент

Ірина ШЕВЧЕНКО

СХВАЛЕНО

В.о. зав. кафедри арт-менеджменту та
івент технологій, доктор наук з
соціальних комунікацій, професор,
академік ГО "Національна академія наук
вищої освіти України", член спілки
документознавців України

Вікторія ДОБРОВОЛЬСЬКА

Протокол № 15 від 13 червня 2024 р.

Затверджено Вченою радою Академії протокол від «20» червня 2024 р. № 14

© Лавренчук Є.В., 2024
© НАКККіМ, 2024

1. Анотація (опис) програми (у т. ч. міждисциплінарні зв'язки).

Найвищим ступенем розвитку людини є особистість, що визначає собою комплекс соціальних якостей, які характеризують людину як унікальну, здатну пізнавати та змінювати світ. Особистість – стійке поєднання якостей, властивостей, що сформовуються під впливом культури суспільства, визначених соціальних груп та її життєдіяльності. Кожна особистість – людина, але не кожна людина є особистістю. Характер людини – залишається і залишатиметься цікавою, відкритою областю дослідження. Дослідження характеру, особливості поведінки особистості визначає актуальність даної тематики.

Актуальність програми вмотивована тим, що сучасний культуротворчий простір передбачає здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, на основі вивчення, розуміння предмету, завдань, методів, напрямів, діагностичного та культурологічного потенціалу. Предметом є психоаналіз як інструмент дослідження механізмів функціонування свідомого та несвідомого, сукупності рис характеру людини.

Теми програми логічно побудовані, що дозволяє формувати системні знання та вміння. Тематичний план програми передбачає лекційні та практичні заняття. Передбачено проведення вхідного (анкетування) та вихідного (питання до співбесіди) контролю знань слухачів. Вивчення тем програми органічно пов'язано з практичною діяльністю керівників та спеціалістів закладів культури.

2. Мета програми: надання слухачам поняття про структуру та динамічні властивості характеру, інструментів для визначення, аналізу різних типів характеру людини в контексті психоаналітичної концепції для виявлення конфліктних ситуацій та їх розв'язання на основі розуміння особистісних особливостей; знань з мистецтвознавчої та культурологічної модифікацій психоаналізу, з теорій дитячої та підліткової психології; методів вивчення особистості, сприяння особистісному зростанню та розвитку через розуміння та прийняття різноманіття характерів, розуміння взаємозв'язків темпераменту з характером, а також впливу виховання на формування характеру.

Виховувати професійну культуру слухачів: бажання використовувати психологічні знання у професійній діяльності та в процесі самопізнання, самовиховання.

3. Завдання програми: ретельне ознайомлення з основними теоріями типології особистості; проведення самоаналізу власного характеру, використовуючи інструменти типології особистості; розуміння ключових понять та характеристик, що описують різні типи особистості; розробка стратегій ефективного спілкування з різними типами особистості; розвиток навичок емпатії та спілкування; розробка підходів для створення інклюзивного середовища, що враховують різні потреби та особистісні особливості учасників курсу.

Програма забезпечує набуття таких компетентностей:

інтегральна компетентність: підвищення якісного та кількісного потенціалу соціокультурних послуг, розуміння основних теорій, які описують різні типи особистості; здатність аналізувати особистісні характеристики та визначати типи особистості у взаємодії з іншими.

загальні:

- здатність сприймати та розуміти емоційний стан та потреби інших осіб;
- здатність ефективно спілкуватися з різними типами особистості, враховуючи їхні індивідуальні особливості;
- здатність приймати та цінувати різноманітність в індивідуальних характеристиках та підходах до життя.

фахові:

- розуміння сучасних соціокультурних процесів;
- використання міждисциплінарного підходу у вивченні та застосуванні методик психоаналізу;
- вміння розпізнавати та вирішувати конфліктні ситуації, що виникають на основі особистісних різниць;
- розвиток стратегій управління та адаптації до різних стилів та особливостей особистості;
- використання в роботі закладів культури різних видів мистецтвознавчої та культурологічної модифікацій психоаналізу, дитячої та підліткової психології та акцентуації характеру.

4. Попередні вимоги до опанування програми.

Знання та розуміння: предметної області та професійної діяльності;

Уміння: працювати з високим ступенем автономії, оцінювати потенційні результати.

5. Результати навчання за програмою:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1	Знати та розуміти предметну область та професійну діяльність. Вивчати процеси соціалізації людини, набувати соціальних настанов і ціннісних орієнтацій, формування соціального і національного характеру людини як члена спільноти.	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота з джерелами та інформаційними ресурсами	Оцінювання на семінарських заняттях, залік	50%
2	Вміти спрогнозувати психотип людини та визначити особливості характеру. Уміти розпізнавати принципи мислення та розуміти принципи спілкування.	Лекції, практичні заняття, самостійна робота з джерелами та інформаційними ресурсами	Оцінювання на практичних заняттях, залік	20%
3	Бути здатним до моніторингу джерел інформації у мережі інтернет, до пошуку та використанню документів й матеріалів, що перебувають у відкритому доступі та походять з офіційних джерел; використовувати пошукові системи як джерела отримання інформації.	Лекції, практичні роботи, самостійна робота з джерелами та інформаційними ресурсами	Оцінювання на практичних заняттях	10%
4	Набути навичок якісного вербального та невербального спілкування. Визначати, формулювати та аргументувати рівень особистісного розвитку. Продемонструвати здібності адаптування до надзвичайно складних умов життєдіяльності, ринкової економіки, оволодівати новими знаннями, навичками і вміннями, долати перешкоди, досягаючи поставленої мети, при цьому не зашкоджуючи своєму психічному здоров'ю й зберігаючи психічну стійкість.	Лекції, практичні роботи, самостійна робота з інформаційними ресурсами	Оцінювання на практичних заняттях	20%

6. Співвідношення результатів навчання із програмними результатами навчання *(необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)*

7. Схема формування оцінки (згідно п.7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» від 30 серпня 2022 р.)

- **підсумкове оцінювання:** тестування

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ
для підвищення кваліфікації керівників та спеціалістів закладів культури
за програмою «ТИПОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ: ВСЕ ПРО ХАРАКТЕР»

з/п теми	Назва теми	Навчальна робота		
		Усього кредитів	Години	
			Лекції	Практичні заняття
1	Виникнення і розвиток науки «Типологія особистості»		1	
2	Характер людини та його особливості. З чого складається характер і чи піддається він корекції		1	
3	Характер – цінний дар чи важкий тягар?		1	
4	Особливості комунікативних установок у різних типів особистості. Екстравертні та інтровертні психотипи		1	
5	«Короткі» психотипи людей, типи особистостей		1	
6	«Діатез» характеру і особистості: як його уникнути і як з ним боротися?		1	1
7	Яскраві приклади прояву характеру в кінематографі і музиці		1	1
8	Поєднання, відсутність єднання людей з різними характерами (робота, шлюб, дружба)		1	1
9	Як «працювати» зі своїм характером, з характерами близьких людей?		1	1
10	Дитяча та підліткова психологія та акцентуація характеру		1	1
11	Створення 12-ти автобіографій з точки зору кожного психотипу			3
Усього за програмою			10	8
Разом:		0,6	18	

Загальний обсяг 18 год., в тому числі:

Лекції – 10 год.

Практичні заняття – 8 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна література:

1. Багрій, Я. Психоданаліз: навч. посіб. Київ : ДП Вид. дім «Персонал», 2016. 138 с.
2. Берн Е. «Ігри, у які грають люди. Світовий бестселер із психології стосунків»: Клуб Сімейного Дозвілля; Харків; 2016.
3. Гоц Л. С. Архетип і архетипний образ: проблеми термінології у дослідженнях культури. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2017. № 4. С. 52–57. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkm_2017_4_13.
4. Зеленська К.О. Персоніфікована програма корекції постстресових розладів у різних категорій осіб, які пережили бойові дії (комбатантів та волонтерів). *Український вісник психоневрології*. Науково-практичний медичний журнал. Т. 29. Вип. 4. 2021. С.27-29.
5. Колодяжна, А.В. Поєднання компонентів самостварення особистості відповідно до її творчих проявів. *Scientific Journal*, № 5, 2016. С.93–96.
6. Фрейд Зигмунд Невпокій у культурі. Перекл. з нім. Ю. Прохасько. Львів: Видавництво «Апріорі», 2021. 120 с.

Додаткова:

7. Шмиглюк, О. Г. Статеві-вікові особливості ідентичності: крос-культурний аспект. *Science and Education a New Dimension*. 2018. VI (73). С. 57-63.
8. Гавеля О.М. Феномен обдарованої особистості як творця культурних цінностей: Монографія. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2020. 415 с.
9. Гавеля О. М. Національно-культурна ідентичність та її ціннісні основи: освіченість, вихованість, моральність і патріотизм українців. *Культура і сучасність*. 2018. № 1. С. 20-26.
10. Карл Густав Юнг "Характер", "Типологія особистості".
11. Роберт МакКлелланд «Психологія особистості».
12. Havelia O.M. Expert evaluation of the condition and prospects for the development of a gifted person in the context of artistic culture of Ukraine. *European Journal of Humanities and Social Sciences*. № 6 2019. Vienna : Premier Publishing.
13. Havelia O., Kvetsko O. Folklore as the primary of forming the boiko's dance. *European Journal of Arts, Austria*. Vienna, 2020. №1.
14. Гавеля О.М., Гавеля О.Р. Кроскультурне дослідження вибору культурних цінностей молодим поколінням України. *Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 4), February 12, 2021. Pisa, Italian Republic: NGO European Scientific Platform*. С. 78-83.
15. Гавеля О.М., Гавеля О.Р. Інтереси та пріоритети обдарованої особистості в галузі мистецтва: кроскультурне дослідження. *Scientific practice: modern and classical research methods: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Vol. 3), Boston, February 26, 2021. Boston-Vinnitsia: Primedia eLaunch&European Scientific Platform*, 2021. С. 144-148.
16. Gavelya O.M., Drach T. L. Development of Plastic Abilities of Children-Autistics By Means Of Modern-Dance in the Conditions of Modern Cultural and Artistic Practices. *International Journal of Arts and Social ience* www.ijassjournal.com ISSN: 2581-7922, Volume 4 Issue 2, March-April 2021 P. 5-9.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова періодика України. Сайт електронних видань вищих навчальних закладів і наукових установ України. URL: <http://journals.urau.ua>
2. Електронний каталог Наукової бібліотеки НАКККиМ. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>

4. Електронна бібліотека. Підручники. URL: <http://www.info-library.com.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Бібліотека Конгресу. URL: <https://www.loc.gov/collections/world-digital-library/>
7. Глобальна цифрова бібліотека. URL: <https://digitallibrary.io>